

178. Lévai, *Zsidósors Magyarországon, i. m.*, 153. o. A részletekre nézve lásd Reviczky Ádám, *i. m.*

179. Veessenmayer 1944. május 8-i 1247. sz. távirata. *NA*, T-120. mikrofilm, 4665. tekercs, K1509/K350109. felvétel.

A hírhedten zsidófaló Endre László belügyminisztériumi államtitkárként azt állította, hogy a deportálástól 80 000 ember menekült meg azért, hogy munkaszolgálatot teljesített. Lévai, *i. m.*, 152. o.

180. *Der Kastner-Bericht*, 141. o.

181. *FÁA*, 2:539. o.

182. Lásd Újvárossy 1944. június 6-i feljegyzését (24 534/M. III. Mo.-1944), amelyet a körmeneti főjegyzőnek írt. *MOL*, 99. tekercs. A sorozás június 12-én zajlott. Lásd még *FÁA*, 2:539-540., valamint Szita Szabolcs, *i. m.*, 50-51. o.

183. Ferenczy I/6. sz. jelentése 1944. május 10-i kelettel az erdélyi gettósítás menetéről.

184. Ferenczy II/2. sz. jelentése, 1944. május 29-én. Ebben említést tesz arról, hogy az ungvári táborban 31 zsidónak kézbesítettek ki behívót. Azt is közli, hogy a munkaszolgálatosok által használt engedélyekből (menlevelekből) szemléltetésül néhányat eljuttattak Eichmann-nak és Endrének.

185. *FÁA*, 2:518-519. o.

186. Ferenczy 1944. június 7-i, III/1. sz. jelentésében számolt be az észak-magyarországi (III. zóna) zsidók összegyűjtéséről. A térségben működő „zsidótlanító” különítmény székhelye Hatvan volt.

187. A magyarországi ortodox zsidó hitközség jogtanácsosa, Reiner Imre állítása szerint Hatvanból 600 munkaszolgálatost deportáltak. Nyilatkozata az izraeli rendőrség 06 ügyosztályának iratanyagában található 347. jelzettel. A YIVO Intézet őrzi a következő, Hatvanból deportált egykori munkaszolgálatosok írásbeli tanúvallomását: Guttman Endre (768/3587), dr. Puder Sándor (770/225), Nathan Tibor (772/2128), Sprunz József (772/2435), Ecker Sándor (773/2114) és Klein Ernő (774/2874).

188. Szita Szabolcs, *i. m.*, 52. o.

189. Lásd például Ferenczy 1944. június 12-i III/2. jelentését az észak-magyarországi zsidók deportálásáról.

190. A 151 158. eln. 42.-1944. sz. rendelet hatálytalanította a 110 160. eln. KMOF-1943. sz. rendeletet. *FÁA*, 2:548-552. o. A rendelet egy sor előírást tartalmazott a zsidókkal kapcsolatos bánásmóddal és foglalkoztatásukkal kapcsolatban.

191. *Vádirat*, 3:268-269. o.

192. A női munkaszolgálat országos főfelügyelői tisztét 1943-ban Sturm Dénes nyug. ezredes töltötte be. *FÁA*, 2:837. o.

193. *Vádirat*, 3:53-54. o.

194. A 7200. eln. 6. k-1944. sz., 1944. augusztus 11-i rendelet. *FÁA*, 2:600-605. o.

195. Szita Szabolcs, *i. m.*, 58. o.

196. *Mementó. Magyarország 1944. i. m.*, 54-55. o. A vérfürdő részleteit, az áldozatok töredékes névsorával lásd Zsadányi Oszkár: „Kiskunhalas-Pusztavám.” *Menóra-Egyenlőség*, Toronto, 1983. október 21. Vö. Bokor Péter: „Emléktábla helyett.” *Élet és Irodalom*, 1985. január 4. A szemtanú beszámolója: Domonkos István: „Két ismeretlen jegyzőkönyv.” *Új Írás*, 1988. szeptember. 104-105. o. Részletesen szól a kiskunhalasi tömeggyilkosságról az 1946-47-ben Kalocsán és Kiskunhalason megtartott